

Repertoriul jurisprudenței

Cauza T-341/18

(publicare în extras)

**Nec Corp.
împotriva
Comisiei Europene**

Hotărârea Tribunalului (Camera a noua extinsă) din 29 septembrie 2021

„Concurență – Înțelegeri – Piața condensatorilor electrolitici cu aluminiu și cu tantal – Decizie prin care se constată o încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE – Coordonarea prețurilor în ansamblul SEE – Imputarea în sarcina societății-mamă a încălcării săvârșite de filiala sa – Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor – Gravitatea încălcării – Majorarea cuantumului amenzii pentru încălcări repetate – Proportionalitate – Competență de fond”

1. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Putere de apreciere a Comisiei – Control juridictional – Competența de fond a instanței Uniunii – Domeniu de aplicare – Substituirea motivelor actului contestat*
(art. 101, 102, 261 și 263 TFUE; Regulamentul Consiliului nr. 1/2003, art. 31)

(a se vedea punctele 44 și 45)

2. *Concurență – Normele Uniunii – Încălcări – Imputare – Societate-mamă și filiale – Unitate economică – Criterii de apreciere – Prezumție a unei influențe decisive exercitate de societatea-mamă asupra filialelor deținute în totalitate sau în cvasitotalitate de aceasta – Caracter refragabil*
(art. 101 TFUE)

(a se vedea punctele 49-57)

3. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Ajustarea cuantumului de bază – Circumstanțe agravante – Încălcări repetate – Noțiune*
[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 28 prima liniuță]

(a se vedea punctele 75-77)

4. *Concurență – Amenzi – Cuanquam – Stabilire – Ajustarea cuantumului de bază – Circumstanțe agravante – Încălcări repetate – Imputarea comportamentului ilicit al filialei societății-mamă a acesteia – Amendă distinctă aplicată numai societății-mamă – Încălcări repetate numai din partea societății-mamă*
[art. 102 TFUE; Acordul privind SEE, art. 54; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 28]

(a se vedea punctele 81-90)

5. *Concurență – Amenzi – Cuanquam – Stabilire – Ajustarea cuantumului de bază – Circumstanțe agravante – Încălcări repetate – Putere de apreciere a Comisiei*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 28]

(a se vedea punctele 103-108)

6. *Concurență – Amenzi – Cuanquam – Stabilire – Ajustarea cuantumului de bază – Circumstanțe agravante – Încălcări repetate – Încălcări similare săvârșite succesiv și care rezultă din comportamentul societății-mamă și, respectiv, al filialei sale – Încălcarea principiului proporționalității – Inexistență*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 28]

(a se vedea punctele 114-124)

7. *Concurență – Amenzi – Cuanquam – Stabilire – Ajustarea cuantumului de bază – Circumstanțe agravante – Încălcări repetate – Criterii de aplicare*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 28]

(a se vedea punctele 129, 134 și 135)

8. *Concurență – Amenzi – Cuanquam – Stabilire – Putere de apreciere a Comisiei – Control jurisdicțional – Competența de fond a instanței Uniunii – Domeniu de aplicare – Respectarea orientărilor privind calcularea amenzilor – Excludere – Obligația de respectare a principiului egalității de tratament*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 31; Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei]

(a se vedea punctele 150-154)

Rezumat

Nec Corp. este o societate stabilită în Japonia, care produce și vinde condensatori electrolitici cu tantal. În perioada cuprinsă între 1 august 2009 și 31 ianuarie 2013, Nec Corp. deținea 100 % din capitalul Tokin Corp. (denumită în continuare „Tokin”).

Prin decizia din 21 martie 2018¹ (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia a constatat că Nec Corp. și Tokin încălcaseră articolul 101 TFUE prin participarea la acorduri și/sau la practici concertate care aveau ca obiect coordonarea politicilor de prețuri pentru furnizarea de condensatori electrolitici cu aluminiu și cu tantal. În această privință, Comisia a reținut răspunderea societății Tokin ca urmare a participării sale directe la această înțelegere între 29 ianuarie 2003 și 23 aprilie 2012 și răspunderea Nec Corp., în calitatea sa de societate-mamă, pentru perioada cuprinsă între 1 august 2009 și 23 aprilie 2012. Decizia atacată aplica, pe de o parte, o amendă societății Tokin, în solidar cu Nec Corp., și, pe de altă parte, amenzi individuale societăților Tokin și Nec Corp.

În vederea calculării cuantumului amenzilor menționate, Comisia a urmat metodologia prezentată în Orientările privind calcularea amenzilor² (denumite în continuare „Orientările din 2006”).

În primul rând, Comisia a stabilit cuantumul de bază prin referire la valoarea vânzărilor de condensatori electrolitici vizați în cursul ultimului an complet de participare la încălcare și aplicând coeficienți multiplicatori în funcție de durata încălcării. Considerând că aranjamentele orizontale de coordonare a prețurilor se numără, prin însăși natura lor, printre cele mai grave încălcări ale articolului 101 TFUE, Comisia a stabilit în continuare proporția din valoarea vânzărilor care trebuia reținută pentru gravitatea încălcării la 16 %. Pentru a se asigura cu privire la caracterul suficient de disuasiv al amenzilor impuse, Comisia a aplicat, în plus, un quantum suplimentar de 16 %.

În al doilea rând, în ceea ce privește ajustările cuantumului de bază al amenzilor, pe de o parte Comisia a acordat Tokin și Nec Corp. o reducere de 3 % a cuantumului de bază al amenzii, pentru motivul că participarea lor la unele reuniuni nu era stabilită, și, pe de altă parte, a majorat cu 50 % cuantumul de bază al amenzii care urma să fie aplicată Nec Corp. pentru circumstanța agravantă a încălcărilor repetate, în conformitate cu punctul 28 din Orientările din 2006.

În conformitate cu punctul 28 menționat, cuantumul de bază poate fi mărit cu până la 100 % pentru fiecare încălcare atunci când Comisia constată că o întreprindere continuă sau repetă o încălcare identică sau similară după ce Comisia sau o autoritate națională de concurență a constatat deja că întreprinderea respectivă a încălcat dispozițiile articolului 101 TFUE sau ale articolului 102 TFUE.

În această privință, Comisia a arătat, mai exact, că Nec Corp. fusese deja considerată răspunzătoare pentru un comportament anticoncurențial având ca obiect coordonarea prețurilor în privința „marilor producători de echipamente originale (PEO) specializați în domeniul calculatoarelor/serverelor”, care a condus la Decizia C(2011) 180/09 final a Comisiei din 19 mai 2010 (denumită în continuare „Decizia DRAM”)³.

¹ Decizia C(2018) 1768 final referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul AT.40136 – Condensatori).

² Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264).

³ Decizia Comisiei din 19 mai 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38.511 – DRAM)

În al treilea rând, Comisia a acordat Tokin și reclamantei, pentru cooperarea lor în temeiul Comunicării din 2006 privind cooperarea⁴, o reducere de 15 % a cuantumului oricărei amenzi care altfel le-ar fi fost aplicată pentru încălcare

Nec Corp. a introdus o acțiune având ca obiect anularea deciziei atacate, care este însă respinsă de Camera a noua extinsă a Tribunalului. În hotărârea sa, aceasta aduce precizări cu privire la condițiile majorării unei amenzi pentru încălcări repetate.

Aprecierea Tribunalului

În cadrul acțiunii sale, Nec Corp. contestă, printre altele, majorarea amenzii pentru încălcări repetate care a fost reținută în privința sa.

Amintind că răspunderea sa era pur derivată din cea a Tokin, Nec Corp. susține, în primul rând, că decizia Comisiei de a majora cuantumul amenzii sale pentru încălcări repetate avea drept consecință să îi impute o răspundere care o depășea pe cea a filialei sale, care nu se afla în stare de încălcări repetate.

În această privință, Tribunalul amintește că, atunci când răspunderea societății-mamă este pur derivată din cea a filialei sale și niciun alt factor nu caracterizează în mod individual comportamentul reproșat societății-mamă, răspunderea acestei societăți nu o poate depăși pe cea a filialei sale. Totuși, factori specifici societății-mamă pot justifica aprecierea răspunderii sale și a celei a filialei acesteia în mod diferențiat, deși răspunderea celei dintâi s-ar întemeia exclusiv pe comportamentul ilicit al celei de a doua. Or, un factor specific situației societății-mamă care poate conduce la o apreciere diferențiată a răspunderii sale în raport cu cea a filialei sale este tocmai cel al încălcărilor repetate.

Având în vedere aceste observații, Tribunalul constată că, în speță, majorarea cuantumului amenzii aplicate Nec Corp. corespunde unei împrejurări care este specifică situației sale și care nu se aplică filialei sale, și anume încălcările repetate. Prin urmare, era justificată aprecierea de către Comisie a răspunderii Nec Corp și a răspunderii filialei sale în mod diferențiat.

În al doilea rând, Nec Corp. susține că majorarea amenzii sale pentru încălcări repetate este afectată de o eroare de drept în măsura în care această majorare acoperea întreaga perioadă a încălcării, cuprinsă între 1 august 2009 și 23 aprilie 2012, și, în consecință, o perioadă anterioară Deciziei DRAM, care fusese notificată la 19 mai 2010.

În această privință, Tribunalul arată că constatarea și aprecierea caracteristicilor specifice ale unei încălcări repetate fac parte din puterea de apreciere de care dispune Comisia pentru alegerea elementelor care trebuie luate în considerare în vederea stabilirii cuantumului amenzilor. Prin urmare, Comisia poate ține seama, în fiecare caz în parte, de indiciile care confirmă tendința unei întreprinderi de a încălca normele de concurență, inclusiv, de exemplu, timpul care s-a scurs între încălcările respective.

⁴ Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3).

Or, chiar dacă prima încălcare săvârșită de Nec Corp. a fost sancționată după începutul noii înțelegeri, continuarea, încă aproape doi ani, a participării sale la aceasta din urmă după notificarea Deciziei DRAM dovedește tendința sa de a nu acționa în consecință. În aceste condiții, decizia Comisiei de a aplica majorarea pentru încălcări repetate la cuantumul de bază al amenzii, care, la rândul său, a fost calculată ținând seama de întreaga perioadă a încălcării, nu era afectată de o eroare de drept.

În al treilea rând, NEC Corp. invocă o încălcare a principiului proporționalității, în măsura în care majorarea cuantumului amenzii pentru încălcări repetate acoperea o perioadă anterioară Deciziei DRAM și ținând seama de faptul că propria răspundere rezulta din participarea filialei sale la încălcare.

În ceea ce privește proporționalitatea majorării amenzii, Tribunalul amintește că, la stabilirea cuantumului fiecărei amenzi, Comisia dispune de o putere de apreciere și nu este obligată să aplice, în acest scop, o formulă matematică precisă. Mai mult, încălcările repetate reprezintă o circumstanță care justifică o majorare considerabilă a cuantumului de bază al amenzii, ce poate atinge 100 % din acest quantum. Totodată, principiul proporționalității impune ca timpul scurs între încălcarea în cauză și o încălcare anterioară a normelor de concurență să fie luat în considerare pentru aprecierea tendinței unei întreprinderi de a se sustrage de la aceste norme.

Având în vedere aceste observații, Tribunalul reafirmă că continuarea de către Nec Corp. a comportamentului ilicit în cauză încă aproape doi ani de la notificarea Deciziei DRAM dovedește în mod clar tendința acesteia de a nu acționa în conformitate cu o constatare a încălcării normelor de concurență efectuată în privința sa. Or, în măsura în care majorarea pentru încălcări repetate poate determina o majorare cu până la 100 % a cuantumului de bază al amenzii, Comisia nu a încălcat principiul proporționalității stabilind la 50 % majorarea cuantumului de bază al amenzii care urma să fie aplicată Nec Corp.

În ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că răspunderea sa rezulta din participarea filialei sale la încălcare și din intervalul scurt de timp scurs între momentul dobândirii acestei filiale și adoptarea Deciziei DRAM, , pe de o parte, Tribunalul constată că se prezumă că reclamanta exercită o influență decisivă asupra acestei filiale. Pe de altă parte, Tribunalul amintește că obiectivul de a reprimă comportamentele contrare normelor de concurență ar fi compromis dacă o întreprindere vizată de o primă încălcare ar fi în măsură, modificându-și structura juridică (prin achiziționarea unei filiale care nu poate fi investigată în legătură cu această primă încălcare, dar care este implicată în săvârșirea noii încălcări), să facă imposibilă sau deosebit de dificilă sancționarea sa și, prin urmare, să evite sancționarea săvârșirii unor încălcări repetate.